

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

30
EYLÜL 1940
PAZARTESİ

Numara: 392 Sene: 2
Tel. 23572 - Posta kutusu 214

Gazetemize beyanatta bulunan
Maarif Müdürü Tevfik Kut

Yeni paktın akisleri
Bir İngiliz
muhabirine göre
Japonya
tarihî bir
hata işledi

Londra, 30 (A.A.) — Röyter:
Sundey muhabirinin tanınmış mu-
habirlerinden Garvin yazdığı bir
makalede diyor ki:
İtalyan - Alman - Japon paktı
İngillere aleyhine olduğu kadar A-
merikan da doğrudan doğruya
aleyhine ve desisekâr bir tarzda
Sovyetler aleyhinedir.
Japonya'nın tarihini en büyük
hatasını işlediği kanaatinde olan
Garvin, yazısına şöyle devam et-
mektedir:
Tokyo'da mutedil unsurların ö-
nüne geçen harareti müritler
Hitlerizme ve faşizme istinat ede-
rek hiçbir zaman Amerikayı terkü-
metmezler ve ancak Amerikan dev-
leti kudretinin inkişafını ve İngiliz
ce konuşan milletlerin kuvvetli â-
hengini teşci edebilirler.
Bu zümre aynı zamanda Çin
mukavemetini beslemek ve onu
teşci etmek için tahayyül edilebile-
cek en güzel çarelere müracaat et-
mişlerdir.
Almanya, İtalya ve Japonya as-
keri ittifakının 250 milyon kişilik
bir kuvveti temsil ettiği hakkında
Fon Ribentrop'un sözlerine cevap
veren Garvin, Rusya ve Çin hesa-
ba katılmaksızın Amerika ile İn-
giliz imparatorluğunun bu miltar-
ın iki mislini temsil ettiklerine i-
şaret ederek cihan kontrolü mev-
zu bahis olduğu zaman müsellehin
cihan nüfus ve mensuplarının an-
(Devamı 2 nci sayfa)

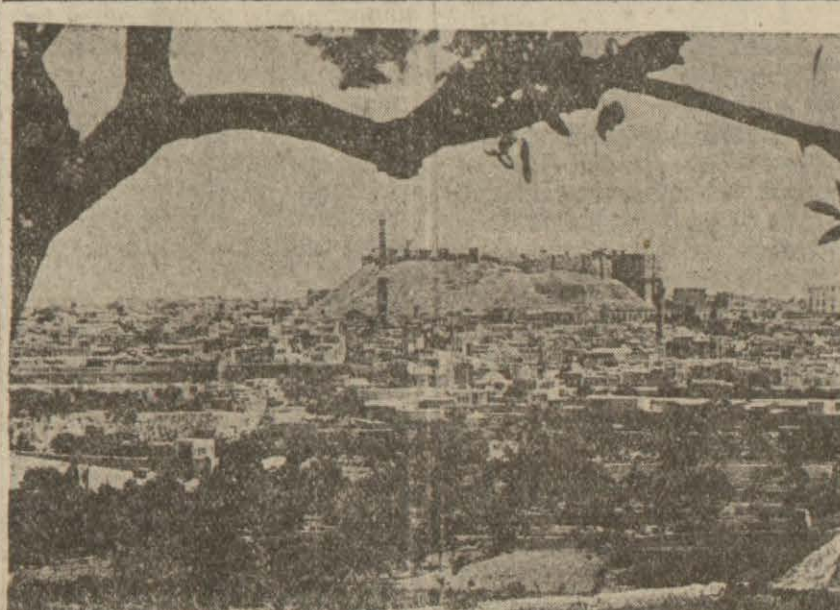
ilk ve orta tedrisat kadrolarında yeni tayinlerin listesi

Ankaradan dönen maarif müdürünün
gazetemize beyanâtı

Kahvelere ve gazino-
lara giden talebeler
**Polis marifetle
sıkı nezaret
altına alınıyor**

Şehrimiz ilk ve orta tedrisat mü-
esseselerinin öğretmen ve talebe
durumunu etrafında vekâletle temas
etmek üzere Ankaraya giden ma-
arif müdürü Tevfik Kut evvelki
gün Ankaradan şehrimize gelmiş-
tir. Bay Tevfik Kut Ankaradaki
temasları ve şehrimizin öğretmen
okul durumu etrafında kendisile
görüşen bir muhabirimize şunları
söylemiştir:
"— İstanbul'da bu yıl şimdiye
kadar resmi ilköğretim birinci
sınıflarına 13725, resmi ortamek-
teplerin birinci sınıflarına 8878,

liselerin birinci sınıflarına 3064
talebe yeniden kayıt ve kabul edil-
miş ve bu çocukların okullara ta-
mamile yerleştirilebilmesi için ye-
niden 9 ilköğretim açılmış ve mevcut
ortaokullara şubeler, Taksim erkek
ortaokuluna lise sınıfları ilâve e-
dilmişdir. İstanbul'da yeniden orta-
okul açılmıştır.
Kumkapı erkek ortaokulunun
bulunduğu Fransız mektebi binası
satın alınmış, Üsküdar'da Fıstık
ağacında yeniden bir ortaokul in-
şa ettirilerek burada bir kız orta-
okul (Devamı 2 nci sayfa)

Suriye'de bulunan İtalyan muhakkımlarının ileri sürdüğü talepler ara-
sında hava istasyonunun teslimi de istenen Halepten bir görünüş

İtalyanların
Suriyeden
yeni talepleri

**Halep ve
Rayakta**
Fransız hava
istasyonlarının
terkini istemişler
**Şam Trablusu da
deniz üssü olarak
kullanılacak**

Kahire, 30 (A.A.) — Röyter:
Kahireye gelen haberlere naza-
ran İtalya Fransadan gittikçe ağır
taleplerde bulunmaktadır.
Suriye Fransız makamlarına son
yapılan talepler arasında Şam
tiablusu'nun İtalyanlar tarafından
(Devamı 2 nci sayfa)

**Ribentrop
alelacele
Moskovaya
gitti**
**Alman hariciye
nazırı yeni pakta
Sovyetleri de
almıya
çalışacak mış**

Neuyork, 30 (A.A.) — Röy-
ter ajansından:
Radyo ile neşriyatta bulunan
maruf Amerikalı gazetecilerden
Wythe Williams, Fon Ribent-
rop'un Berlinden husufi tayya-
resi ile alelacele Moskova'ya
gitmiş olduğunu istihbar ettiğini
söylemiştir.
Williams, Fon Ribentrop'un
İtalya, Almanya ve Japonya a-
rasında münakit yeni misakı
Sovyet Rusya'nın da imza etme-
sini temine çalışmakta olduğu-
nu ilâve etmiştir.

**Almanyada
bulunan
Benzin
fabrikaları
berhava
edildi**

**Bir İran ticaret
heyeti Almanyaya
gidiyor**

Tahran, 30 (A.A.) — Tas a-
jansı bildiriyor:
Almanya ile bu sene yapıla-
cak ticaret mübadelesinde İran
esyası ihracatının kontenjan lis-
telerinin tanzimi için, alâkadar
daireler mümessillerinden mü-
rekkep bir heyet, Alman mah-
filleri ile temasta bulunmak ü-
zere Berline hareket etmiştir.

**Baskıya
Verirken**

**Londrada büyük
bir yangın çıktı**
**Yangın elân
devam ediyor**

Londra 30, (A.A.) — İlaya ne-
zaretî ile anavatan emniyet ne-
zaretleri tarafından verilen bir
tebliğde:
Düşman bombardıman tayyare-
lerinin dün gece memleketin
muhtelif aksamlarında faaliyet
yet göstermiş olduklarını, Lon-
dra ile Londra'ya civar kontlukla-
rını ve Mersey nehri mansabı
mmtakasının bilhassa en uzun ve
en şiddetli hücumlara maruz kal-
mış olduğunu beyan etmektedir.
Tebliğde ilâve ediliyor:
Londranın birçok nevaahisine
yangın çıkartıcı bombalar atılmış
ve Londranın tam ortasına düşen
bir bomba neticesinde çok mu-
him bir yangın çıkmıştır ve elân
kontrol altındadır. Diğer yangın-
lar ehemmiyetsizdir. Derhal önü
almıştır.
Bristol bombardıman diğer av-
cı olmak üzere iki Alman tayya-
resi dün akşam İngiliz avcı tay-
yareleri tarafından düşürülmüş-
tür.

Ribentrop geçen sene Moskovada, Sovyet Alman anlaşmasını imza
merasiminde Sovyet ricâliyle bir arada

**11 Alman bombar-
dman tayyaresi
düşürüldü**

Londra, 30 (A.A.) — Röyter:
İngilterenin cennub şarkisinde
tayyare dâfi bataryalarımız dört
düşman bombardıman tayyaresi
daha düşürmüştür. Gündüz 7
düşman tayyaresinin daha düşü-
rüldüğü malumdur. Avcılarımızdan
ikisini kaybettik. Fakat pilotlar
sağ ve salimdır.

**Rusya ile Japonya
arasında
Bir ademi
tecavüz
misakı**
**Japon mahafili bu
hususla hiç birşey
söylemiyor**

(Yazısı 2 nci sayfa)

Bir, iki nokta :
**Hakikaten bir
kakao buhranı
var mı?**

İstanbul'da bir kakao buhra-
nından bahsedilmeğe başlandı.
Fakat hakikatte böyle bir buh-
randan hiçbir eser görünmüyor!
Çikolata istediğiniz kadar! Hattâ
sütçülerde eski fiatında ve bol
bol krema buluyorsunuz.
Bu mesele etrafında tetkikler
yapan bir arkadaş, sütçülerin
"kakao" dan dedikleri kremala-
rın başka bir maddeden yapıldı-
ğını öğrenmiş. Bir rivayete göre
Hindistincevizinin kabuğu, aynı
kakao rengini verdiği için birçok
kimse kakao adıyla ceviz ka-
buğunu kullanıyorlarmış. Basit
gibi görünür bu meselenin had-
izatında büyük bir ehemmiyeti
olduğuna kanî! Demek ki bir
insan, gıda almak için krema yi-
yor; halbuki o gıda aldatıcı bir
renkten başka bir şey değil! Ha-
kikat eğer böyleyse alâkadarlar
derhal önüne geçmeli değil mi-
dir?

HANGİ KİTAPLARI KİMLER OKUR? Soldan itibaren: 1 — 'Aşk romanı okuyanlar; 2 — Macera romanı okuyanlar; 3 — His romanı okuyanlar; 4 — Esrarengiz roman okuyanlar; 5 — Romantik şiir okuyanlar; ve nihayet herkes gezmeğe gidip de evde yalnız kalınca İskenderi Kebir'in ordularına nasıl kumanda ettiğini okumağa çalışan bir aile reisi...

ALMAN HARİCİYE NAZIRININ MOSKOVA SEYYAHATI

Röyter ajansının Moskovadan haber verdiğine göre Sovyet gazeteleri, üçgünlü ittifakın metnini, ve beyanatını bildiren Alman ajansının bir telgrafını neşretmişlerdir. Fakat bu hususta hiç bir mütalea yapılmamıştır.

İngiliz ve Amerikan membarları bu skütu manidar bulmaktalar. Zaten bugün ajanslar bir Amerikan gazetecisine atfen yenibir haber vermişler: Alman hariciye nazırı tayya ile Moskova'ya gitmiştir. Nazır, Almanya - Japonya arasını girmesini temine çalışmaktadır. Yeni paktn nasıl hazırlandığına dair Japon ajansı tarafından ve Alman ajansının sayını dikkat bir mütalea, Fon Ribentropun Moskova'ya gittiği telgrafından sonra, bu skütu dikkati çekiyor. Japon ajansının bahsettiğimiz bu telgrafın, Alman hariciye nazırının, bu paktn akdinde mühim bir rol oynamıştır. Bu zat "bir müddet Moskova'da kaldıktan sonra", Siyaseti, paktn yedi eyülide Tokyo'ya gittiği, paktn akdini teklif eden hariciye nazırına Fon Ribentropun cevabını vermiştir. Paktnin 19 eyülide Japonya tarafından kabul edildiği, Mihver, İspanya ve Fas

Alman hariciye nazırı Berlin'den Moskova'ya döndü. Berlin'den Moskova'ya dahiliye nazırı da Roma'ya gidiyor. Bu arada Fas sultanı, Mihverin İspanya'yı harbe teşvik ettiği, ona Cebelüttarik ve Fransız Fasını vaat ettiği yolunda, bu ziyaretler hayli manidar geliyor. Fakat İngiliz ajansı İspanyanın Mihverin İspanya'yı harbe teşvik ettiğini, bu ajansın Madrid muhabiri de böyle söylüyor. Eğer Berlin hükümeti İspanya'ya yakınlaştırmak istiyorsa, buradaki manidar olan mütalea budur ve Sune'ye, bu ziyaretin sonunda Berlinde neşredilecek olan resmi tebliğ ile alakalıdır. Bu tebliğ, bir takım vakayileri, Mihverin İspanya'yı harbe teşvik etmekte olduğuna dair, Alman haberlerinin esaslılığını göstermektedir. Diğer taraftan İspanya - Alman - Japon mısakı, Alman hariciye nazırının, Mihverin İspanya'yı harbe teşvik etmiş oldukları coşkunluğu, bu ajansın bu neşriyatı

Yunanistan aleyhinde neşriyat. Alman ajansının Yunanistan aleyhinde neşriyatı, gene başladığı, Atina ajansının bu neşriyatı

cevabından öğreniyoruz. İtalyan ajansı arnavutça çıkan bir gazete'den naklen Epirde, yani Yunanistanın Arnavutluk hududuna civar mntakalarda yaşayan 2 müslüman Arnavutların cinayetlere kurban gittiğini iddia etmiştir.

Atina ajansı bu iddialara sarıh, mukni ve müsakit cevaplar veriyor: Öldürüldüğü bildirilen adamlar o tuz sene evvel tabii ölümle ölmüş kimselerle elân yaşayanlardır.

Yunanistan diğer taraftan ihtiyat efradı talim için münavebe ile çağırmağa devam ediyor. Terhis edilecek olan bir sınıf yerine şimdi yeni bir sınıf çağırılmaktadır. Ayrıca Yunan bahriye nezareti, bahriyeye mensup efradı askerlik şubelerine müracaate davet etmiştir.

Yeni paktn ve Amerika'nın İngiltere'ye yardımı

Mihver devletleri, yeni paktnı akdetmekle Birleşik Amerika'yı Japonya tehdidi karşısında bırakarak onu İngiltere'ye yardımdan alıkoymak veya hiç olmazsa bu yardımı azaltmağa mecbur bırakmak gayesini gütmüşlerse, bunu temin edemedikleri anlaşılıyor.

Amerika hariciye müsteşarı S. Velsin dün söylediği bir nutuk bunu açıkça gösteriyor. Velsin bu nutkunda birleşik Amerikanın İngiltere'ye mümkün olan her türlü maddi yardımı yapacağını, bunun kongre ve memleketin kahir bir ek seriyeti tarafından tasvip edilen bir siyaset olduğunu söylemiş, bu yardımı İngiltere'nin "silahlı bir cavuza karşı müdafaası muvaffakiyetle neticeleninceye kadar", devam edeceğini ilâve etmiştir.

Aşıklarla casusların sırrı ifşa olunuyor

Boş kâğıda gizli mürekkeple nasıl yazılır?

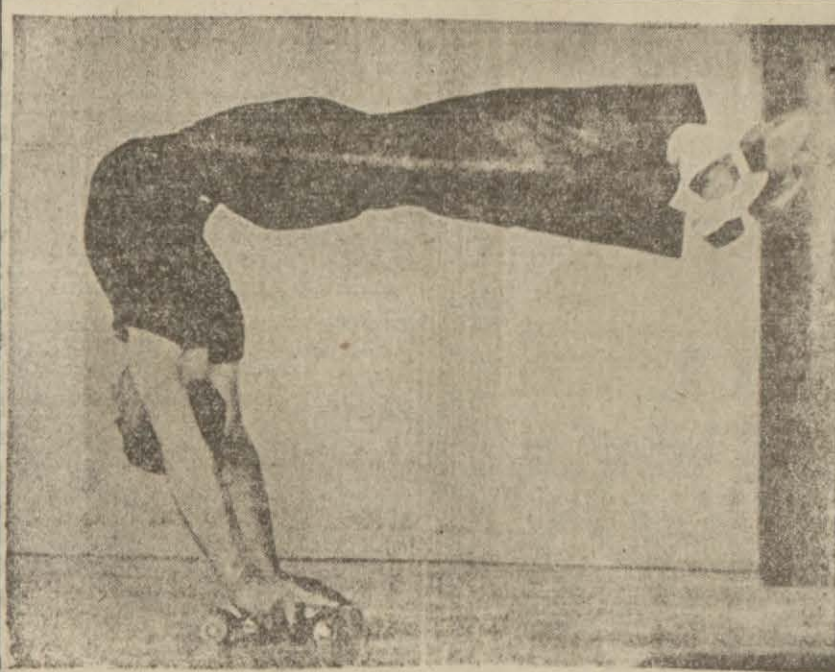
HUSUSİ mektuplar yazmak için bir çok şekiller mevcuttur. Bu yazıların ne gibi resmi işlerde kullanıldıklarını bilmem ama herhalde hususî hayatta fevkalâde işe yarayan cakları kanaatindeyim. Bilhassa aşıklar bu satırları büyük bir dikkatle okumalıdır. Çünkü müskül aşkların yardımcısı bu usullerdir. Gizli mektup yazmanın birçok usulleri vardır. Bunların kimi ilimdir kimi pratik. Bize daha ziyade işin pratik kısmı lâzım olduğu halde biz ilmin haiz olduğu kısmını nazarı itibare alarak evvelâ ilmi usulden bahsedelim.

Boş kâğıt üzerine mektup yazmak usulü Belçikalı kimyagerlerden M. G. Bruylant'ın eski bir buluşudur.

Bu Belçikalı âlimin bundan elli sene evvel bulmuş olduğu usul şudur:

Çirilenmiş ve parlatılmış bir kâğıt üzerine pek ince olmayan bir uçla istenilen şeyler yazılır. Yazı yazılırken kâğıdın ve - arzu olduğu takdirde - ucun ıslak olması lâzımdır.

Kâğıt üzerindeki ibarenin okunması için bu boş kâğıdı iyice kuruduktan sonra iyot buharına tutmak lâzımdır. O zaman sarı bir renk alan kâğıt üzerinde

Spor bazı memleketlerde; daha doğrusu halka merak ve heyecan vermek için bakımlı ne kılıklara giriyor: Bizim bildiğimiz patinaj a yakla yapıldı. Fakat bu usul artık eskimiş. Şimdi patinaj et ile yaşıyor; ve hem de gördüğümüz gibi nasıl bir akrobatik numara halini de?.... İsterseniz bir defa da siz tecrübe edin!

kahverengi yazıların meydana çıktığı görülür. Üzerine yazı yazılan kâğıt asid sülfürü gazına tutulunca, yeniden eski haline gelir, yazılar kaybolur. Yazıların meydana çıkması için kâğıt yeniden iyot buharına tutmak kâfidir.

Kâğıt böylece iyot buharına tutulduktan sonra suya sokulur. Bu o zaman kâğıdın açılmaya bir renk aldığı ve yazıların koyu mavi olarak meydana çıktığı görülür. B usule baş vurulduğu zaman - kâğıt ne kadar kalın olursa olsun - yazı kâğıdın her iki tarafında da okunur.

Beyaz kâğıt üzerine kurşun kalemle yazılıp silinen yazıların da bilâhare bu şekilde meydana çıkarılması mümkündür. Yazı kâğıdın üzerinden ne kadar dikkatle silinmiş olursa olsun, kâğıt evvelâ iyot buharına tutulur sonra da suya batırılırsa yazılar muhakkak kâğıdın arkasına çıkar.

PRATİK USULLER

Herhalde bilirsiniz ama, aranızda bilimyenler de pek çoktur. Bahsedeceğim bu pratik usul bir çok aşıkla müskül mevkiden kurtarmış, çok sıkı bir kontrol altında bulunan sevgililerinden haber almak, ona sevgisini anlatmak imkânını vermiştir.

Usul gayetle basittir: Bildiğimiz alelade beyaz kâğıt üzerine soğan veya limon suyu ile mektup yazmak, ve sevgilisine boş kâğıt göndermek en pratik ve en emin usuldür.

Aşıkların birbirlerine göndermek mutadında oldukları penbe, kokulu kâğıtlara soğan suyu ile mektup yazmak ve o nahos kokulu yazılarla aşktan bahsetmek pek yersiz olduğundan limon suyunun mürekkep yerine kullanılması daha muvafık olur. Mektubu temiz bir yazı kalemi ucu ile yazmak lâ-

zımdır. Soğan veya limon suyu ile yazılan satırlar kuruduğu zaman kâğıt yine bembeyaz, tertemiz kalır. Fakat bu kâğıt fazla bir hararete (meselâ kuvvetli güneş, ateş ve hattâ bir kibrit hararetine) tutulduğu zaman bütün kelimeler olduğu gibi meydana çıkar. Limon suyu ile yazılan cümleler sıcağı görünce kızıl bir renk aldığından mektup kanla yazılmış hissinin vermek gibi de ayrıca bir hususiyet arzeder.

M.A.

Fıkra

Yol yakın, para bol, tatlı dilin de caba!

SON (Alman - İtalyan - Japonya) anlaşması üzerine mihver devletleri bütün dünyaya meydan okumağa başladılar. Gerci, Karaman koyunu, sonra çıkar oyunu derler. Fakat orası bizi alâkadar etmez.

Mihverciler, şimdi dünya milletlerine hitap ederek:

— İstiyen yol yakınken gel-sin, bizimle beraber olsun, nimetlerimizden istifade ederek canını kurtarsın!

Diyorlar. Bu davet bana şu fıkra'yı hatırlattı:

Yençerinin biri, Sultanahmet meydanında bir kuş günü bir yosmaya raslamış. Onu şöylece davet etmiş:

— Ulan kaltak, akşama Okmeydanına gel, beni bul, işinizi görelim, sana bir mangır da para veririm. Gelmezsen imanını gevretirim ha!

Kadın, bu söze söyle mukabele etmiş:

— Ağam, yol yakın, para bol, tatlı dilin de caba, neden gelmiyeyim?

Şimdi istiklâl ve mevcudiyetle, ri elden giden on devleti gördükten, Lüksemburgda mahalli lisan yerine almanca'nın mecburi kalmadığını duyan, Romanya'nın meşhûr âlibetinin rüyasını da henüz görmeyen milletler acaba bu davete ne diyecekler?

Bana öyle geliyor ki bu tatlı dille yol yakınken başımın çaresi, ne bakmak dururken veresiye liti-fat edecek bir millet pek de bulunmayacak.

HOCİ

Meraklı bilgiler:

Koh basilleri ne zaman keşfedildi

Basil dö Koh!

Dünyayı zalim ecel tehdidi altında titreten verem illeti hatıra gelince derhal karşınıza basiller dikilirler.

Bu amansız mikrobu ilk defa keşfeden ve basillere kendi ismini veren Rober Koh alelade bir Alman doktoruydu. Hiçbir branş üzerinde ihtisas yapmış ta değildi. 1846'da Klostalda doğmuş olan Koh 1866'da tıp fakültesini bitirmiş ve pratisyen olarak çalışmağa başlamıştı. 1872'de Valsteyn'a tabib olarak tayini ona araştırmalarla uğraşmak imkânını verdi. Evvelâ sarbon hastalığı üzerinde çalıştı; 1776'da bu vadi'deki faaliyeti ile tebarüz etti. Aynı tarihte Breslo üniversitesi profesörlüğüne tayin olundu.

Koh insanlığa karşı en büyük hizmetini 1882 senesinde verem basillerini keşfetmekle yaptı. Bu basillere kendi ismini verdi: Hemen bir sene sonra 1883'te virgüllü basili tesmiye olunan kolera basili keşfedildi. Bu iki keşif Alman doktorunun ismini ebedileştirmeye kâfiyet ediyordu. Ve bilhassa verem tedavisi için ilâçlar hazırlamıştı.

Koh vereme karşı koymak için bir de aşı hazırladı. 1890 senesinde Berlinde toplanan beynelmîlîl tıp kongresinde Koh, verem aşısının ilk tecrübelerini bildirmiş ve bu aşı sayesinde hayvanların verem olmadıklarını hattâ, vereme yakalanmış olan hayvanların bile tedavî olunduklarını söylemişti. Koh'un aşısı lenfavi bir mayı idi. Koh bu aşının muhtelif tecrübelerini kendi üzerinde yapmak cesaretini de göstermiştir.

Koh tarafından yapılan aşı yalnızca akciğer veremine değil diğer veremlere de tatbik olunmuş ve oldukça müsbet neticeler alınmıştır. Fakat bilâhare tıbbın tekemmül etmesi ile elli sene evvelki bir keşif olan bu usul tedavinin yerine yeni tedavî usulleri bulunmuş ve Koh aşısı unutulmuştur.

Yazıyı bitirirken şunu da kaydedelim ki Koh verem ve bilâhare kolera basillerini bulmakla tıp tarihine altın yazılarla geçmiştir.

DENİZCİLİK MENKİBELERİ

zaman tamiri için bir hayli çabaladıysa da muvaffak olamadık. Biz de yalnız yelkenle (Cebelüttarik) yolunu tuttuk.

(Cebelüttarik) ta motörü tekneden çıkararak adamakıllı elden geçirmek icap etti. Aynı zamanda "Okyanuslar Ayı" da kızığa çekildikarinesi temizlendi, boyandı.

Bu suretle teknenin Atlas Okyanus seyahati için tuvaleti yapılmış oluyordu.

ATLAS OKYANUSA DOĞRU

Cebelüttarikın kalktıktan sonra "Tanca", ya "Kazablanka", ya uğradık. Motor temizlenmiş,

İngiltere'den Tahiti'ye Bir ecel beşiğiyle gidilir mi?

tamir görmüş olmasına rağmen "Kazablanka" ya varmadan evvel yine bozulmuştu. Limana girince makineyi tekrar elden geçirdim. "Kazablanka", dan biraz açıldıktan sonra şiddetli bir siklon fırtınasına yakalandık.

Bu fırtına Amerikan sularında görülen siklonlar kadar şiddetli değildi lakin gök gürültüleri ve şimşeklerle karışık bardaktan boşanırcasına yağan bir yağmurdan sonra esmeğe başlayan kuvvetli rüzgâr bizi saba-

ha kadar uyutmamıştı. Hele Amerika dağlarının fi-zerinde şimşek ve yıldırımların

hasıl ettiği manzara çok mehtaplı ve güzeldi. (Las Palmas) a gelirken arkadaşım (Con) güverteden denize yuvarlandı. O aralık ben de aşağıda idim. Birdenbire bir ses duydum. Güver-teye çıktığım zaman kimseyi göremedim. Bir de ne göreyim? Bizim yol arkadaşı bordanın kenarını dolayan halata sarılmış yarı beline kadar denizde değildi mi? Hemen kollardan yapıp yukarı aldım. Ucuzca atlatılmış bu kazadan sonra (Las Palmas) a geldik.

Ben (Las Palmas) dan hemen kalkıp hiç bir yerde mola vermemek için (Barbados) a ka-

dar gitmek fikrinde idim. Lâkin (Kanarya) adalarını geçince rüzgâr birdenbire kesildi ve tamam dokuz gün Atlas Okyanusunun ölü denizlerinde sallanıp durduk. Bu vaziyet karşısında ben de rotamızı biraz kırıp meylettirdim ve (Kape Verde) adaları gurupundan (Sen Ven-sent) adasına inmeğe karar verdim.

Nihayet müsait bir rüzgârla bu adanın limanına girmek ve tükenmeğe yüz tutmuş olan patates stokumuzu yenilemek nasıplı oldu. Buradan (Barbados) u ayıran (2100) millik mesafeyi (Okyanus Ayı) müsait bir rüz-

gârla tamam yirmi günde çığnedi.

Bu yirmi gün cidden çok nefis ve rahat geçti. "Okyanus Ayı" şişkin yelkenlerinin tazyiki altında bir bordasına meyletmis bir halde kayıp giderken denizle baş başa geçen dakikalara zevkine doyumuyor. İki arkadaş nöbetleşe dörder saat vardiye tutuyorduk. Ben teknenin hem seyir zabiti, hem aşçısı hem de makiniisti idim. Arkadaşım Con ise hem tayfa, hem süvari muavini idi.

Sabahleyin saat altıda kahve, altıarmızda atıştırıyor, öğleden sonra bire doğru hafif bir yemek yiyor, ve dörtte sıcak yemek hazırlıyorduk ki günün başlı ve esaslı gıdası da bu sıcak yemek teşkil ediyordu. Günde üç defa irtifa alıyorduk. Hülâsa seyahatimizden memnunduk ve kendimizi pek mes'ut telâkki ediyorduk.

(Devamı var)

KIRMIZI KARANFİL

Büyük, heyecanlı Amerikan romanı

Yazan: Burton Stevenson

Çeviren: Hikmet Münir

Yani dokuz buçuk sularında... Ya zhanesindeki memurlar da bunu teyit ediyorlar. Evet.. Bu sabah Vayt, bir saat kadar bekledikten sonra tekrar yatak odasına geliyor ve kapıyı vuruyor. İçerden hiçbir cevap yoktur. Biraz daha vurduktan sonra binanın bekçisini çağırıyor. O da bir müddet vuruyor; bir cevap alamayınca kapıyı zorluyor, açıyorlar.. İçeri girdikleri zaman Makkibeni boylu boyunca yere uzanmış vaziyette bulmuşlar, ses soluk yok. Ölmüş! Üzerinde hâlâ smokin yanbaşında da otomatik bir tabanca... Ve göğsünde kurşunun girdiği yeri gösteren siyah bir yarıktı.. Sonra öğrendiğimize göre Makkiben kalbinden vurulmuş. Çok kan akmamış.. Ceset meydana çıktığı anda bekçi derhal bize telefon etti On dakika sürmeden apartmana gittik. Doktor mayene etti.. Makkibenin yedi sekiz saat evvel öldüğünü tesbit etti. Bittabi fotoğraflar çekti ve odayı araştırmaya başladık. Oda'nın hiçbir yeri karıştırılmış değildi. Yatağına da giren olmamıştı. Apartmanın diğer kısımlarında da herhangi bir intizamsızlık görülüyordu. Hatta elektrik bile hâlâ yanıyor.

— Parmak izleri bulabildiniz mi?

— Şurada burala Makkibenin parmak izlerini bulduk. Yani Makkibenin el sürmesi zaruri olan yerlerde.. Fakat tabancanın üzerinde mühim bir şey bulamadık. Hesapla bir tutuş.. Bununla beraber tabancayı zabıta laboratuvarına gönderdim.

— Tabanca Makkibenin miydi?

— Uşağın kanaatine göre, Makkibenin imiş. Makkiben, bu tabancayı yatağının yanı başındaki bir masanın çekmesinde saklamıştı. Bu tabancayı taşımak için müsaadesi de varmış. O ciheti tahkik ettiğime ya.. Yalnız şunu söylemek isterim ki tabanca bir defa ateş edilmişti.

— Mermiden ne haber?

— Bir tane.. Yalnız bir tane.. Bu mermi vücuduna girmiş, diğer taraftan çıkmış, cesedin altında

duruyordu. Mermiyi de "kurşun"ları, tetkik büromuza,, gönderdim.

— Elinde barut lekeleri bulabildiniz mi?

— Henüz bu hususa dair bir rapor almadım. Görüyorsunuz ya.. Her sabah olduğu gibi, bu sabah da senin yazını okudum. Ne olup bittiğini ve kimi tevkif etmek lâzımgeldiğini araştırıyordum. Bundan sonra kalkıp seninle görüşmeğe geldim ve mektubu öğrendim. Dün gece Maksin lokantasında Makkiben ile beraber kim vardı?

— Lili Egerton ve tanımadığım bir kız daha!

— Senin yazında okuduğuma göre Lili bugün Renoya gidiyor.

— Evet, Makkiben söylemişti.

— Makkiben ile Lili arasında bir macera geçiyor muydu?

— Zannedersen..

— Diğer kadın nasıl bir şeydi?

— Pek gençti. Yirmi yaşlarında var yoktu. İnce yapılı, masum bakışlı bir kızcağız. Yüzünde hiç boya görmedim. Hatta bu sebeble hayret ediyordum. Oyle bir kızın Makkiben ile ne işi olabileceğine şaşmıştım. Halinden de ürkek bir şey olduğu, bir şeyden endişe ettiği anlaşılıyordu.

— Belki ürkmekte haklıydı. Ne zaman Lokantadan ayrıldılar?

— Yarımda falan.. Birisinin kendisine tecavüz etmesi ihtimali olduğunu söylemiştim. Daha fazla durmadı.

— Anlaşıyor.. Sözüne tamamen inanmış olacak. Belki de eve döndüğü zaman kapıyı içerden sürmeleminin sebebi budur.

— Fakat kendisini kendisi öldürecek olduktan sonra kapıyı neye sürmelesin. Maksin lokantasından çıktuktan sonra nereye gitmiş biliyor musun?

— Hayır.. Henüz haberim yok. Apartman kapıcısı, saat biri kırk beş geçte eve geldiğini söylüyor.

— İhtimal o müddet zarfında iki kız da evlerine bırakmıştır.

— Kızlardan yalnız birisini eve bırakmış, öteki kız, beraberinde apartmana gelmiş.

— İhtimal Lili kendisine son bir veda lûtfunda bulunmak istemiştir.

— Hayır.. Lili değil. Öteki kız. Senin ince yapılı, masum bakışlı, boyasız dediğin genç kız! Apartman kapıcısının tarifinden de anlaşılıyor.

— Toni bu söz üzerine, âdeti namıyormuş gibi bir vaziyet takındı:

— Hayret! dedi.. Hayret! dedi..

— Hiç şüphe yok.. Mesele bu nunla bitmedi. Bu genç kız, Makkiben ile akşam saat sekiz buçukta buluşmuşlar. Beraberce bir taksiye binerek gezinti yapmışlar. Belki de senin zannettiğin kadar masum olmayan bir kız! Mağmûr görünüşe aldanmamalı.. Bunların çoğu öyledir.

— Toni, piposunu doldurdu. Piposunu maklari pek tabii halde tütünü bastırırken âdeti takıyor gibiydi. Dafi onu, dudaklarında bir gülümseyişle seyrediyorduk. Nihayet:

— Bu havadisini seni pek sarımsı görüyorum, dedi. Kız, o kadar harikulâde bir şey miydi?

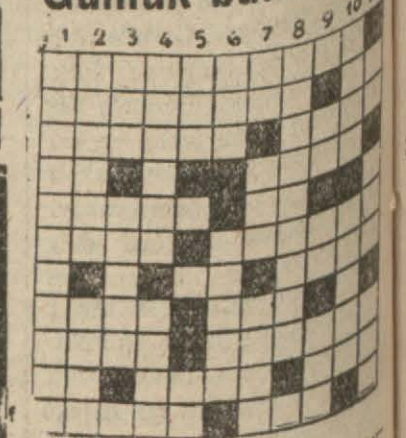
(Devamı var)

Radyo

30.9.940 Pazartesi

13.20/14.00 Müzik: Senfoni program (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.03: Müzik: Radyo caz orkestrası, 18.40: Müzik: Fasıl heyeti, 19.15: Konuşma (Pl.) 19.20: Tistik umum müdürlüğü, memleket saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Müzik, 20.15: Radyo zetesel, 20.45: Müzik: Müzik doskopu, 21.00: Müzik: Dinleyici teklileri, 21.30: Konuşma, 21.45: Müzik: Radyo orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Müzik, Dans müziği (Pl.) 23.20/23.30: Yarımkı program ve kapanış.

Günlük bulmaca

Soldan sağa:
1 — ... İse arşın burada. 2 — ... sem ve budala, hayret edati. 3 — Mısırda bir partinin adı, ahmak. 4 — Lâhza, bir cins kıymetli iplik. 5 — Bir defa daha tekrar edillince yamuk. 6 — ... filinin evveline gelir, nota. 7 — hayvan, muharir. 8 — ... sene, 8 — Ateşten çıkan, emir, edat. 9 — Asya kıtasında bir nehir, spor rapları, 10 — Hayvan vurma sporu, garbi Anadolu'da bir kasaba, eski Türk reislerinden. 11 — Papaz, donuk renk.

Yukardan aşağı:
1 — Boş şeyler (bir mürekkep bittikten sonra). 2 — Birinin limenin cemi). 3 — Birinin yaslanan, Bulgar parası, 4 — Arabistanın cenubunda. 5 — Bir vilayetin adı. 6 — Bir mmtaka. 4 — Bir vilayetin adı. 7 — Bir mmtaka. 8 — Bir emir, başka bir emir. 9 — Bir emir, başka bir emir. 10 — Bir emir, başka bir emir. 11 — Bir emir, başka bir emir.

GÜLERMİSİN AGLARMISIN

Doğru hesap

EV sahibi hizmetçisinin, mendillerden dört tane-sinin elçabukluğuna getirdiğini görünce, şöyle bir işarette bu-lundu

— Mendillerimden dört tane-si kaybolmuş Despina! Evlendiğin zaman şana sekiz mendil daha vereceğim. Böylece bir dü-zine mendil hediye etmiş olaca-ğım.

Şapka aldırma hünéri

Kİ kadim konuşuyordu: — Geçenlerde o yeni yapılmakta olan evin patidesine kafam çarptı. Şapkam yırtıldı. Bunun üzerine kocam bana yeni bir şapka almağa mecbur kaldı.

— Aman ne söylüyorsun? Bu ev hangi caddedeyse, kocamı al-lıp oradan bir de ben geçeyim!

Kibar dilenci

HİZMETÇİ: — Kapıya bir dilenci gelmiş, eski bir elbise istiyor?

Ev sahibi: — Benim eski pal-tomu veriniz?

Hizmetçi: — Fakat vaktiyle pek zengin, pek kibar bir adam olduğundan bahsediyor:

Ev sahibi: — Öyleyse eski simokini veriniz.

Antika hediye

SEVGİLİM istediğin antika mücevheratı alamadım. Onun yerine bir oto-mobil aldım.

— Çok nazik davranmışsın?

— Çok nazik davranmışsın? Fakat bu otomobil o antika ge-yin yerini tutacak mı bakalım?

— Tutacaktır sevgilim. Çün-ki aldığına otomobil de pek es-ki antika bir şeydir. HHH

Makkiben mektubu karısının eliden ala-rak yırtmış ve "işte delili ortadan yok ettim.. Buna dayanarak, beni asla dava edemiyeceksin,, diye haykırmıştı. Fakat karısı bir kahkaha kopardı ve: "O mek-tub kopyeydi, dedi, aslı bende!,,

Hikâye

— Bu ne surat canım, ne o-luyor anlamadım.

— ?..

— Ha! Terzinin pusulası için mi? Bu budala da sana ne-ye göndermiş bilmem. Böyle adı bir masraf için kavgaya edecek de-ğiliz ya.

— ?..

— Hem dediğim gibi yediyüz doksan dokuz lira. Hesabı iyice tetkik ettin mi?

Bu para ile iki tayyör, bir manto, bir ipekli elbise; hem be-nim için, hem de Perihan için iç çamaşırı yaptırđm. Binaena-leyh bu para gözünü korkuta-cak bir rakam değil.

— ?..

— İşte yine mânasız, mânasız sözler... Güya, ben süs için çok masraf yapıyormuşum öyleyse, ne için benim gibi genç ve güzel bir kadımla evlendin?.. Çirkin ve ihtiyar bir kadın, bu-labilirdin

— ?..

— Daima parasızlıktan sıkâ-yet edip durursun. Seni işiden-ler, yarım ekmeğini dilenmek mecburiyetinde kalacağımızı sa-nırlar.. Şimdi bu hesabı göre-cek paran olmadığımı bilirim. Fakat şimdi para istiyen kim?.. Terzi mi? Merak etme, istediği-miz kadar bekler. Benden daha sağlam müşteriye nerede bula-cak. Hatta evdeki gün ısımarla-dığım laciverd elbisenin daha ikinci provasını bile bitirmeden

ÇOCUKTAN AL HABERİ

bu sabah hesabı göndermesine bile kızdım.

— ?..

— Evet canım, bu da başka bir elbise. Taftanın modası geçti. Pazar gecesi Rifat beylere gide-ceğiz. Mutlaka yeni bir elbise ile gitmek lâzım.. Eğer eski bir şey giyersem senin için fena; işlerin iyi gitmiyor derler, zara-rımı sen çekersin. Hem ister mi-sin ki sevgili karm böyle bir yerde mahcup olsun.

— ?..

— Ah... Bir şey daha var. Sana, şimdi söylemeyecek, bir-den gösterecektim; ama haydi söyleyeyim.. Bir kürk manto a-lyorum.. Beşyüz liralık bir manto.. Ama on para bile ver-miyeceğim.. Artık utan da ka-rım beceriksiz deme.

— ?..

— Muamma mı dedin? Fa-kat hiç te öyle gildir. Eğer (..) gazetesini sen de her gün oku-saydın işi anlardım. Bu gazete geçenlerde bir müsabaka açmış-tı. Ben de iştirak ettim ve ikin-ci mükâfat olan bu kürk manto-yu kazandım.. Sonra, kızmaya-sın diye, müsabakaya iştirakı-mı haber vermemiştim. Fakat gazetede verdiğim nam müste-arı ve bu isim ile ikinci mükâfatı kazandığımı okuduğum zaman şaşırđm — (..) gazetesini a-larak üçüncü sayfasını açar — işte, üçüncü sayfada. Birin-ci mükâfat: 15 beygir kuvvetinde

bir otomobil,(...) ticarethane-sinin ikinci müdürü Bay Ali. İkinci mükâfat: Beşyüz liralık bir kürk manto (K..) soka-ğında Bayan Nermin Unal. Kazansam kimsenin haberi olmasın diye, müsabakaya bu

Ah babacığım ne kadar memnunum bilsen...

isimle iştirak etmiştim. Adrese gelince, bir mektep arkadaşımın Düşün bir kere, Rifat beylerin evine bu kürk manto ile gider . sek ne kadar sükse yapacağım.

— Ah babacığım ne kadar memnunum bir bilsen.

— Niçin mini mini kızmış?

— Çünkü şeker bayramı kim bilir ne hediyeler alacağım..

— Ne istiyorsun bakayım?

Nakleden. VAHİT ORGUN

Bir şey intihap ettin mi?..

— Evet, büyük bebeğim için bir yatak, bir aynalı dolap, iki iskemle istiyorum.

— Demek fikrimi değiştirdin.

Üç gün evvel bir elektrikli ocak ve mutfak takımı istemiştin.

— Oh! Onları, bana çocukluk arkadaşın Bay Yusuf satın al-lacak. Bay Yusuf çok zengin, değil mi babacığım?..

— Tabii. Fakat sen bunları Yusuf'tan kendin istemedin ya?.. Ayrı olur.

— Hayır, annem ona böyle oyuncaklara bayıldığını söyle-mişti de..

— Annen mi?.. Peki sana başka daha neler alayım?

— Bebeğime annemin man-tosu gibi bir kürk manto..

— Anenin kürk manto aldığı-nı sen nereden biliyorsun?

— Geçen gün Bay Yusuf an-neme "kürkçüye git te mantonu prova et" diyordu. Bay Yusuf çok iyi bir adam, annemi de çok seviyor.

— Bunu neden anladım?

— Neden mi? Evvelki gün annemi öptü de ondan.

İnsan yalnız sevdiklerini öper..

— Elini öptü değil mi?

— Hayır.. Ensesini öptü. Ne oldun babacığım? Bana niçin dik dik bakıyorsun? Kızdım mı?

— Hayır kızm.. Başım ağ-rıyor. Haydi, sen gitte oyna..